

metaFORA

po HAIKUj

preDRAMAMI se

S3P

NAGRAJENI PRISPEVKI

2020/21

V Mestni knjižnici Ljubljana mladim med 15. in 25. letom ponujamo priložnost za izražanje kreativnosti na področju literarnega ustvarjanja in jih vabimo, da sodelujejo na natečajih za: kratko zgodbo **metaFORA**, haiku poezijo s fotografijo **poHAIKUJ**, dramsko delo **preDRAMAM se** ter strip **S3p**.

Odzivnost mladih, ki je zrasla iz prgišča želje po spodbujanju kreativnosti, nas opogumlja, da nadaljujemo z literarnimi natečaji, ki smo jih povezali pod skupnim imenom Oddaj na natečaj v MKL. V sezoni 2020/2021 smo razpisali natečaj metaFORA za najboljšo kratko zgodbo na temo igre, natečaj poHAIKUJ haiku poezije s fotografijo, natečaj dramskega pisanja preDRAMAM se, ki je obeležil 70-letnico filma Kekec ter natečaj stripa S3p na temo zadrge.

Z natečajem za najboljšo kratko zgodbo metaFORA smo vzpostavili mednarodno sodelovanje s Knjižnico Vladimira Nazora, Knjižnice grada Zagreba, kjer tovrstni natečaj pripravljajo že vrsto let.

Razpisi vseh štirih natečajev so bili odprti od 15. decembra 2020 do 15. aprila 2021. Knjižica vsebuje nagrajene prispevke.

Vsebina

2 metaFORA – Igra

4 Dominik Milotč: Zaznati in biti zaznan

8 Bronja Vencelj Merc: Onostransko rjava

11 Jurij Medic: Rdeči tlakovec

15 poHAIKUj – Haiku & fotografija

17 Domen Svetin

18 Lana Prosenak

18 Lana Prosenak

19 preDRAMi se – Kekec

22 Ula Matek: Moderno, Kekec!

30 Jošt Vodušek: Kekec v puberteti

44 Miha Sever: Kekec - Kek

54 S3p – Zadrga

55 Manuela Subotič: Zadrga

Igra

Na natečaj za najboljšo kratko zgodbo metaFORA 2021 – igra, ki ga je Mestna knjižnica Ljubljana (MKL) razpisala v sodelovanju s Knjižnico Vladimira Nazora – Knjižnice grada Zagreba, je prispelo 12 prispevkov iz celotne Slovenije.

Žirija:

Ida Mlakar Črnič – pisateljica in knjižničarka, MKL

Veronika Šoster – literarna kritičarka, publicistka in pesnica

Damjan Zorc – literarni kritik, prevajalec in lektor

Nagrajenci:

1. Andrej Iskra: Prenosne funkcije

Zgodba Prenosne funkcije je igro razširila z motiva tudi na jezik, saj prekipeva od besednih iger, ki so domiselne in se pogosto ironično obregajo ob ustaljene besedne zveze, ki so nam že tako domače, da pozabimo, kako nenavadne so v resnici. Besede se v tej zgodbi preigravajo in poigravajo ter poskušajo nadigrati bralca in ga z uigrano lahkotnostjo pripraviti do tega, da zapleše z njimi. Sveže in humorno.

2. Erika Kum: Vsi igramo igro

Zgodba Vsi igramo igro je nepričakovana alegorija življenja kot igre. Zgodba domiselno vijuga med modernim in knjižnim izrazoslovjem in osvetli večno vprašanje položaja

posameznika v družbi in njegovo vlogo na skoraj že vnaprej določenih poteh. »Vsi igramo igro našega življenja,« zaključi protagonistka svoj pronicljivi razmislek, in z njim na prepričljiv in doživet način povleče vzporednico med virtualnim in resničnim življenjem.

3. Jurij Medic: Novi lastniki

Novi lastniki so spretna, učinkovito ubesedena in večplastna kratka fantastična pripoved, v kateri se prepletata domišljija in realnost. Priča smo poslavljanju legendarnega učitelja, vodje in modrijana Magnusa Samleja, od svojega učenca Oliverja Terninga. Nato sledi fabulativni preobrat, ko se znajdemo v vzporedni resničnosti, sredi običajne otroške sobe, in sledimo pogovoru starejšega brata, ki se poslavlja od mlajšega. Presenetljiva, pa tudi topla zgodba o zapuščini in bližini.

Vzporedno je potekal natečaj za kratko zgodbo metaFORA je igra na Hrvaškem. Knjižnica Vladimira Nazora, Knjižnice grada Zagreba, nosilka projekta metaFORA, je zmagovalce razglasila 23. aprila 2021. Na natečaju za odrasle so bili nagrajeni: *Tajna moć* – Stjepan Jureković, *Odakle dolaze bombonijere* – Katarina Petrac in *Bok, John Wayne, a gdje ti je konj?* – Mavro Matasović. Med otroki pa so nagrade prejeli: *Težak život jednog čovječuljka* – Ante Šarić, *Igra* – Nika Buzov in *Vječna igra* – Zora Mara Sikora.

Andrej Iskra

Prenosne funkcije

Od izpita me loči dvaindvajset ur. Upam, da noč premore nočne more, kajti to pomeni, da bom zaspal. Redko spim pred izpiti. Kdo ve, mogoče pa jutri dobim naloge, ki jih zmorem, rešiti, morebiti imam srečo. Da, da. Tako mora biti, se tolažim, potlej pa tuhtam in tehtam koliko znam. Z močnim glasom me prekine del možganov, ki je zadolžen za občutek dolžnosti. Po glavi odmeva: »Ves teden si se igral s časom. Znaš bore malo, ker si prebral premalo, še manj pa izračunal.« Pod kritino postane kritično. Glas zbudi vse sorte strašnih misli, da začnejo panično bezljati po prostoru, iščoč rešitve iz brezupne situacije. Misel »Ruknil bom letnik« je najbolj drzna in se ovije okrog košarkarske žoge.

V tem alarmantnem stanju žoga skozi našobljen ventilček kot starogrška sirena zapoje: »Stran od enačb in izrazov, ki mažejo cele strani. Čvrsto me stisni v dlan, vodim te proti igrišču.« Ne morem se upreti.

Žogo najprej vodim po asfaltu, nato vadim prosti met, koša pa ne zadanem, ker je forma izmeta tako slaba, da se počutim kot izmeček in me je pred žogo sram: »Oprosti mi moj met,« ji pravim. Žoga je razočarana, ker ne pleševa dvokoraka. Obrne se proti meni in vpraša: »Ali lahko zabiješ še kaj drugega kot jutrišnji izpit?« Ti že pokažem presneta žoga. Silovito se zaženem proti košu. Tresk.

To je bil grd padec. Preveč smrkam, bolečina mi blešči oči, da vseh zvezd niti ne vidim, toliko pa razumem, da je majica krvava. Z nosom sem zadel kovinski nosilec koša. Film prevrtim nazaj, da zvem, kdo je storil prekršek. Krivec so zvite pritlehne vezalke, ki so zavezane k temu, da se odvezujejo. Mene bodo pa morali obvezati, kajti nos je obtolčen in zatečen. Skočim do študentskega doma, pograbim najnujnejše in se na vrat na nos odpeljem do zdravstvenega doma.

V čakalnici umiram od dolgčasa, ker je moja podzavest zvezke namerno pozabila doma. Mehur me sili na stranišče, da v obupu sklanjam glavo. Kaplja krvi pade med razkorak. Kot pijani klop se oklepam te krvave klopi kot plota. Ostanem, ker nočem, da mi kdo zasede mesto. Namesto mene se izprazni telefon. Čas se začne igrati z mano, do vzeten sem za blodnje.

Življenje, ki je nekaj dni nazaj tako lepo teklo, si v tej čakalnici vzame odmor. Nostalgичno se spominjam, kako sem tekkel po igrišču, dokler ni moja kri začela teči po napačni proggi. Kako kri sploh teče, če nima nog? Se pri tem poti? Hecam se, kri je tekoča, normalno da lahko teče. Zavem se, da me poleg bolečega nosa nadleguje še srbeči podlaket. Presneta alergija na tekoči pralni prašek. Kako je lahko prašek kot trdnina tekoč? Še ena kaplja krvi pade med noge. Stavim, da v šprintu kjer tekmujejo: kri, tekoči trak, tekoči pesek, tekoči bančni račun, zmaga kri. Res jo je težko ustaviti. Nesmiselni tok misli preseka čisto razumno vprašanje, ki ga postavi glas dolžnosti: »Kdaj se boš učil za izpit?« Trhel notranji mir

je hitro porušen, nujno potrebujem distrakcijo. Z nekom se moram igrati, četudi je to stric na sosednji klopi.

»Ste že slišali frazo: tečejo mu zadnje ure?« ga nenadoma vprašam. Stric osuplo pokima. Z vabljivim veselim obrazom mu pravim: »Predstavljajte si, da ste bolehen, osiromašen urar v 18. stoletju. Nove ure niste naredili že od treh čirov na želodcu nazaj, en dan pa se vam v omotici zazdi, da so vam jo zadnje ure, ki jih še imate, popihale na maraton. Takrat vam žena prišepne na uho, da vam tečejo zadnje ure. Gotovo bi vas kap, kajne?« Stric vstane in se presede, noče se igrati z mano. Pa tako lepa igra je, niti pravil nima. Pokličejo me v ordinacijo, morda se bo pa zdravnik igral z mano.

Zdravnikov pogled krasijo nagrbnčene kosmate obrvi, kar moji intuiciji pravi, da se ta človek z mano ne bo hotel igrati. »Kaj si delal z nosom?« me vpraša. Vseeno poskusim: »Nos sem zapičil nekam, kamor ne bi smel.« Dohtar obrača oči. Bolj resno mu razložim, kaj se je zgodilo. S hladnimi prsti me stisne za nos in ga zvija: »Ali to boli?« Pokvarjenec. Če me vlečeš za nos, te bom za nos vlekel nazaj. »Bolečina je znosna,« mu ponosno pravim, solze, ki mi zdrknejo po licu, pa kažejo, da lažem in če bi bil Ostržek, bi dohtar laž pod prsti začutil. »Vse je OK,« mi pravi. »Če bo nos zvit, ko oteklina splahne, pridi nazaj,« Odpre vrata in mi z roko kaže, naj grem. Nekam se obotavljam. »Kaj zdaj, boš tu pognal korenine?« vzkipi dohtar. »Težave imam s prenosno funkcijo,« mu zasikam nazaj. Prenosne funkcije ... Zopet slišim glas dolžnosti. Hitro se odpravim nazaj v študentski dom.

Zvečerilo se je, nočem se več igrati. Še čaj od kamilic si skuham, da se pomirim, potem pa se grem učiti.

V kuhinji me najde nova cimra. Zanima jo, kaj se je zgodilo z nosom. Robotsko in na kratko opišem padec. Čaj rabi okus. Med iščem v hladilniku, čeprav ga vedno spravljam na polico. Trap. Glas dolžnosti vpraša: »Boš tako zbran tudi jutri?« Ne poslušam ga, raje globoko pogledam v kozarec, v med, ki se počasi cedi v kamilični čaj. »Deluješ mi nekam zmeden,« mi pravi cimra. Pritrdilno zamomljam. Čez dve sekundi me spreleti, da se je pravkar poigrala z besedami. Priznam si, da sem cepec, ki dlje od svojega nosu ne vidi. »Kako je v tem apartmaju s posodo? Je skupna?« vpraša. »Posodo si lahko sposodiš,« odvrnem. »In pribor? Naj si ga priborim?« se zasmije. Bruhnem v krohot. Našel sem soigralko in vem, da imam v omari še nekaj pelinkovca. Poigravam se z mislijo, da jutri ne grem na izpit. Samo poigravam ...

Erika Kum

Vsi igramo igro

Vklopim se.

Grem čez vse nastavitve, pripravim se in nastavim pogled. Najprej je malo zamegljen, šele ko se vzpostavi dobra povezava, se izostri. Ampak še vedno ne dovolj. Tako kot vedno. Sežem desno in vklopim full HD. Iz 240p skoči na 1080p v sekundi. Žal z mojo opremo ne pride samodejno in moram vsakič znova preklapljati.

Šele zdaj vidim svet okoli sebe tako, kot je treba. Sicer poznam vso okolico na pamet, skoraj vedno začnem na tem checkpointu, a vseeno se rada na začetku razgledam.

Preverim, če je kaj novega – čeprav ni nikoli. Če se je kaj spremenilo – čeprav se nikoli. Če je prišla kakšna posodobitev – čeprav ne pride nikoli.

Zakaj se sploh grem to?

Naredim nekaj premikov, ko začnejo piskati obvestila, da mi primanjkuje energije. Zakaj se to zgodi vedno takoj za začetku? Ne bi bilo bolje, če bi se lahko najprej malo razgledala, razmislila, kaj bom delala, in šele kasneje poskrbela za vse to? Ne, najprej je treba napolniti lakoto, šele kasneje lahko uživam v dejavnostih.

Zavzdihnem.

Pa naj bo tako. Premaknem se do čarobne škatlice, kjer si napolnim energijo.

Počasi. Počasi.

Na začetku gre vedno vse počasi. Rado malo zaštekta, ni še ogreto.

Medtem ko si polnim energijo, preletim daily tasks. Pona-
vljajo se bolj ali manj vsakič znova, vedno enaki, včasih z
manjšo spremembo, včasih malo težji, včasih lažji, ampak
bolj ali manj enaki. Ampak moram jih izpolnit. Sploh če
želim odklenit nove game mode in naslednje levele. Prav
tako ocenjujem svojo vrednost lastnega jaza glede na
achievementse, ki jih dosežem. Niso nič posebnega, am-
pak morda vsaj malo dvignejo mojo nizko samozavest. Mi
dajo vsaj za tisto sekundo misliti, da morda pa sem nekdo,
da morda lahko nekaj dosežem.

Spet drugič se ob njih le vprašam, kaj je sploh smisel tega?
Danes bomo izboljševali skillse. Tako kot včeraj. In kot
predvčerajšnjim.

Pravzaprav gameplay sploh ni tako zanimiv.

Logic skills. Te so danes najpomembnejše. Moj brat jih je
baje spravil na maximum, več let je delal samo na njih. Vsaj
tako on pravi. Iskreno mislim, da so to samo laži, ko se hvali
ostalim, ki o tem nimajo pojma. Le od kje bi sicer imel tako
visoke social skills?

Ampak. Znanje je pomembno. Če bom počasi nadgrajeva-
la te in jih spravila v dovolj visok level v pravem času, lahko
odklenem nov path, ki bi ga res rada preizkusila.

Kasneje, preden se izključim, pa morda delam še malo na
sport skills. Te je vedno dobro imeti, baje nekatere stvari
potem delajo hitreje.

Nadenem svoj že nekajkrat upgradeani armour v videzu
šolske uniforme in v roke vzamem glavni weapon, svoj
mobilni telefon.

Vklopim si nekaj glasbe v ozadju in se v času treh pesmi

teleportiram do kraja, kjer lahko krepim svoje skillse.

Nekaj minigames, preveč branja, malo povezovanja, spomin, zapolni prazna mesta v tekstu in podobno. Dolgočasno. Počasno. Utrujajoče.

Zakaj sploh igram to?

Saj sicer je kar okej. Včasih moraš nekaj časa vztrajati, da postane zanimivo in zabavno. Tako kot z vsako stvarjo.

Morda moram samo najprej postati boljša, potem pa bo zanimivo. Nekateri zelo uživajo v tem, morda bom tudi jaz.

Ko izpolnim daily tasks za svoje skillse, se znova teleportiram nazaj. Lahko bi še kaj delala, še kaj storila. Morda kaj zabavnega.

Ampak niti nimam volje. Preveč časa sem že porabila. Utrujena sem.

Bom kdaj drugič.

Vrnem se na svoj checkpoint. Če ne končam tukaj, bom naslednjič začela nekje drugje, kar pa ni najbolj praktično.

Raje se vrnem na svoje mesto in vedno začnem na istem.

Nisem veliko napredovala danes. Malo. Ampak vsaj nekaj. Nekaj sem naredila.

Tolikokrat se vprašam, zakaj se grem vse to? Ali je vredno vsega truda? Kakšen smisel ima? Kaj dobrega bom od tega imela? Kaj dobrega ima kdor koli od tega? Samo še en način zapravljanja časa. Časa, ki obstaja samo tu, drugje pa ga ni.

Ampak vseeno vem, da bom jutri znova začela. Nadaljevajla, se malo dolgočasila, poskušala izpolnit vse cilje.

Saj nisem sama v tem.

Izključim se.

Vsi igramo igro.

Igro našega življenja.

Jurij Medic

Novi lastniki

Oliver Terning se je po tankih stopnicah prebijal skozi tempelj, ki bi današnje arhitekto nasičil z inspiracijo, inženirjem pa povzročil migreno za mesec ali dva. Le en nosilni stebel je nosil celo pritličje, do katerega so vodile stopnice iz vsake smeri neba.

Bil je poln menihov, ki so se zadrževali po notranjih sobanah in stopniščih. Skupaj s svojimi učitelji, sedaj posedeni mi v najvišji sobani, so priromali iz vseh spektrov realnosti: od oddaljenih ostarelih galaksij, preko umirjenega mestnega življenja (z občasno katastrofo), do abstraktnega sveta surovih tehnoloških izumov.

Romanje je bilo enkratno – no, vsaj do neke mere. Od sveta se bo v bližnji prihodnosti poslovil meniški vodja in učitelj Magnus Samle. Bil je, kot drugi učitelji, v danosti Lastnikov predručen; edina razlika je, da lahko le-te vodji podarijo lastnost iz katerega koli spektra, ne le iz njenega lastnega. V orkestraciji svojega delovanja po spektrih in vztrajne meditacije je dosegel štiri darove: čelada jurišnika, kamnita roka, ognjeni čevlji letenja in telo okostnjaka. Vse to se v mnenju večine sešteje v dobrega vodjo, vendar so bili in še bodo večji. Med tem se je Oliver že prebil do najvišje sobane.

»Od vodje in učitelja Samleja se poslavlja spekter Piratov iz karibov. Veter v jadra do varnega pristana!« se je v imenu

svojega meniškega rodu poslovil mešanec morskega psa in kapitana Črnega bisera.

»Vodja Samle!« je zaklical Oliver.

»Pozdravljen brat Oliver,« mu je odgovoril Magnus. »Mislil bi si, da bi me ob mojem odhodu kot prijatelja morebiti poklical po imenu.«

»Magnus, ne smeš nas še zapustiti, sploh pa ne zdaj, ko hočejo novi Lastniki prevzeti oblast!«

Magnus se je toplo zasmel: »Oh, Oliver. Si spoštoval zdajšnje Lastnike? Morda celo preveč?« je vprašal retorično. Oliver ni doumel besed vodje, kar je uspešno nakazal z zasukom glave. »No no, da ne boš glave zamenjal. Pustite naju sama, pogovoriti se morava.«

Sobana je bila prazna in Oliver je govoril prestrašeno: »Videl sem prvi odsev novih Lastnikov v svetu Jurskega parka!« S prstom je zamahnil proti Zvezdi smrti, ki je imenu primerno ležala sredi ograde tiranozavra. »Kako naj zaupamo nekemu tako razmetanemu? Kako lahko meša svetove?«

»Kako lahko meni nekdo zaupa te neverjetne čevlje?« ga je prekinil Magnus in se zasukal na prozornih ploščah, ki so štrlele iz njegovih stopal. »Poglej, do zdaj se je vsak cikel začel z anomalijami sem ter tja. Zakaj pa misliš, da sva reševala astronave iz vulkanov? Misliš, da nisem nikoli imel

opravka z morskimi psi v stanovanjih ali z gradbinci v podvodnih mestih?»

»Ravno zaradi tega ne smete oditi! Skupaj bi lahko z zdajšnjimi Lastniki ubranili kaos novih!«

»Zdaj te je strah, ker si domišljjav. Tvoj um ti beži, ker si negotov in ker se bojiš spremembe. Kasneje pa se boš v nedolženosti odločil za pogum, kot si se že mnogokrat prej. Postopoma boš ti sprememba, ki bo svet vračala nazaj na svoje tirnice,« je odgovoril Magnus z glasom, ki bi prepričal še bolj zagrizene skeptike.

Oliver ni dobil priložnosti, da bi bil otožen, ker je po učiteljevem monologu kaj kmalu prišlo do velikih prostorskih sprememb in dogodkov, ki so iz Magnusa in Oliverja oželi vso zavest, ki sta jo premogla. Tako velikih, da bi jih bilo lažje opisati iz perspektive Lastnikov.

Poslavljaючи se Lastnik, Viktor, je odnašal še zadnje kose prtljage. Začetek novega šolskega leta je naznanilo njegov odhod v dijaški dom. Preden se je poslovil od družine, je vzel svojega devetletnega bratca v svojo sobo.

»Aleks, zdaj se odpravljam v šolo, ki je predaleč, da bi še stanoval tu čez teden in šola bo verjetno zahtevnejša kot kadarkoli prej.« V roko je vzel Magnusa. »On me je spremljal v vseh norih dogodivščinah domišljije, iz katerih sem prisiljen oditi za dolgo časa.« Viktor je za trenutek pogle-

dal proti Zvezdi smrti med dinosavri, se ustavil še za dva in nadaljeval z nasmehom na obrazu. »Ko si bil mlajši, sem se bal, da bi uničil moj LEGO svet, v zadnjih letih pa vidim, kako se igraš s svojim. Zdaj vidim, da ti lahko zaupam svojega in njegovo novo vodjo.« Iz templja je vzel še Oliverja in ga potisnil Aleksu v roko.

Aleks se je najprej obnemel zazrl v razsežnost bratovega darila, nato pa ga je objel z najprisrčnejšim: »Hvala!« in veselo kričeč stekel staršem povedat vest, ki bi jo za ljudi, ki prihajajo iz sveta dogodkov z manjšimi razsežnostmi, prevedli kot: »Postal sem novi Lastnik!«

Ta dan je bil novi Lastnik najsrečnejši otrok na Danskem.

poHAIKUJ

Haiku & fotografija

Na natečaj smo prejeli 14 prispevkov. Vsak avtor se je lahko predstavil z največ 3 kompleti fotografije in haikuja. Žirija je izbrala prva tri mesta kompletov, poleg tega pa še najboljšo fotografijo in najboljši haiku. Prvovrščeni komplet je tudi v ločeni kategoriji najboljše fotografije in najboljšega haikuja osvojil prvo mesto.

Žirija:

Edin Saračević – član Haiku društva Slovenije

Janja Jazbec – bibliotekarka, MKL

Ingrid Verdnik Pal – oblikovalka, MKL

Ajda Gostinčar – zmagovalka natečaja poHAIKUJ 2020

Nagrajenci:

1. najboljša fotografija, najboljši haiku: Domen Svetin

Fotografija: Videz analogne tehnike ponesrečene fotografije v sebi združuje dva posnetka, gre za premišljeno potezo ustvarjalca. Bog je v nebesih nad oblaki, vodoraven položaj fanta predstavlja počitek, katerega bi lahko enačili tudi z lenobo. Seganje fantovih dolgih las v nebo pa še dodatno povezuje zemljo z nebom.

Haiku: Domnevamo lahko, da je pesem nastala med polemom z letalom. Ne vemo, kako utaplja Boga, morda s pijačo? Tudi ni jasno, za kakšno lenobo gre? Morda je v ozadju slaba vest, da se pesnica/pesnik ni odpravil na pot z drugim prevoznim sredstvom, ki je do okolja bolj prijazno ...

Komplet: Komplet te popelje v zasanjan prizor nad oblaki, kjer kraljuje lenoba, hkrati pa cveti kreativnost.

2. Lana Prosenak

Haiku bi z dopolnitvijo zanimive fotografije lahko razumeli kot hvalnico branju oz. pisanju. Pisana beseda nas popelje v čudoviti domišljjski svet, kjer najdemo zatočišče pred realnostjo in problemi vsakdanjega sveta. Povratek v stvarnost ni več všečna izbira, saj ko enkrat poskusimo potico, se kruh ne zdi več tako dober.

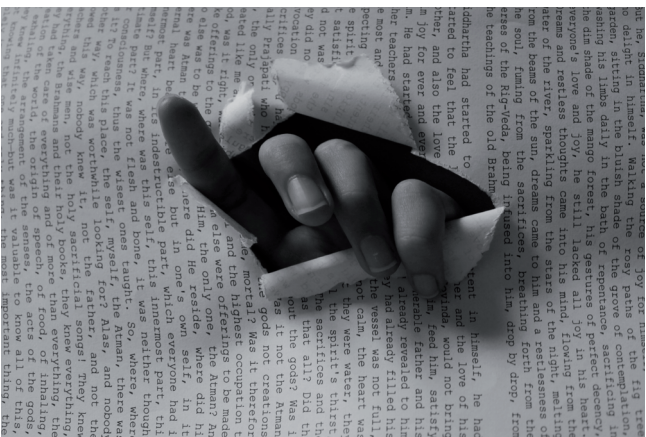
3. Lana Prosenak

Haiku in fotografija vzbudita takojšnjo asociacijo na misel iz Malega princa: »Bistvo je očem nevidno«. Megla zakriva pogled na prostranstvo gora, morda pa se za kopreno nevidnega skriva tudi kakšna oseba, družba, po kateri hrepeni pohodnik. Dokler se megla ne bo razkadila, upanje ostaja. svetu, kjer vlada čredni nagon in kot pogum, da zavijemo na samosvojo pot. Fotografija moškega akta, segajočega za senco, lepo dopolnjuje sporočilo haikuja. Fotografija ima ravno pravšnje ravnovesje svetlobe in teme. Senca roke je prispodoba golih drevesnih vej, za katerimi se steguje moško telo, da bi doseglo tisto, kar si tako zelo želi. Ali

Domen Svetin

Boga utapljam,
globoko nad oblaki.
Lenoba, moj greh.

Lana Prosenak

Pusta resničnost.
Preboj v svet domišljije.
Nikdar več nazaj.

Lana Prosenak

Samotna je pot.
Senca mi je sopotnik.
Ali je kdo tu?

preDRAMl se Kekec

Na natečaj za najboljše dramsko delo (enodejanko), ki je potekal v znamenju 70-letnice filma Kekec, so prispeli trije prispevki.

Žirija:

Simona Hamer – dramaturginja in dramatičarka

Barbara Kaiser – bibliotekarka, MKL

Rok Bozovičar – gledališki kritik in urednik

Julija Mihovec – zmagovalka natečaja preDrami se 2020

Nagrajenci:

1. Ula Matek: *Moderno, Kekec!*

Dramska miniaturna *Moderno, Kekec!* se smelo sprehaja po robu satire in farse, ter hkrati ostaja scela sodobno, celo aktualistično umetniško delo. Kekec in Mojca se v želji po izkoristku tehnoloških inovacij moderne dobe iz svojega planinskega raja (danes bolj adekvatno poimenovanega kot periferija) odpravita v mesto. Medtem ko izgubljeno tavata med nakupovalnimi policami pohištvenega giganta, bežita pred Varnostnikom ali se otepata Prodajalke, bralci skozi njun žmohten dialekt beremo kritiko kapitalizma, potrošništva, korona-histerije ter eksploatacije narave. Srečno – Kekcu in vsem nam – v modernem svetu!

2. Jošt Vodušek: Kekec v puberteti

Čeprav je delo komedija, se začne s temo odtujenosti med starši in otroki. Mojca, ki prav dobro vidi, je čustveno slepa. Bedanec nima kletke in ne nastavlja limanic, ima pa bife, kjer se na pijačo in natakariče »ulovita« tudi Kekec in Rožle.

Zgodba je domačijska, s pristnim okusom vaškega okolja. Meščani ne razumejo razlike med Zetorjem in Johnom Deerom, pa tudi pri naročanju piva Kekec in Rožle označujeta znamki piva s precej obrabljeno, a očitno še kar trajno šalo na račun kakovosti, ki je mestno dekle ne dojema, tako kot onadva ne dojemata njenega odnosa do odnosov med spoloma.

Komični razplet dueta pod balkonom je precej znana slika. Konec začini disko veselica z erotično komičnim prizorom, ki ga naivni Rožle ne razume, in se neugodno konča tudi zaradi ponovne udeležbe drugega potencialnega zapeljivca, Kekca. Pravzaprav je na koncu pravi za Mojco tisti, ki ima pravi avto, ne traktor, kar je logičen zaključek.

Duhovita, za kratko delo dobro izpeljana fabula s primernimi zasuki in komičnimi vložki iz vaške folklore.

3. Miha Sever: Kekec-kek

Igra *Kekec-kek* se odvije v petih podobah: prva in zadnja na vrtu pred kočo, osrednje tri pa so zgoščene v notranjosti izbe. Vendar je pretirano zapisati, da se igra odvije, saj ne temelji na dramskem dejanju ali linearnem razvoju dogajanja – temelj besedila so namreč nonsens, govoričenje absurda in jezikovne igre. Tako je Pehta pehtran, ki rase in rase, Bedanec pa Danec, ki se sprašuje o svojem obstoju. Nekatero slike učinkujejo

kot jutranje halucinacije Kekca, Rožleta, Mojce in Kosobrina po prekrokani noči, ko že priprava kave in zajtrka zahteva izreden komunikacijski napor, ko glasovi govorijo drug mimo drugega in redko pripeljejo do skupnega razumevanja. Dialogi so hudomušno izpisani in iskrivi, s kratkimi dialoškimi izmenjavami izkazujejo izpraznjenost smisla in nezadostnost besede pri zaobjetju izkušnje sodobnosti. Ta se izmika in mineva, tako kot pehtran ves čas »brezprizivno rase«.

Ula Matek

Moderno, Kekec!

Osebe: Kekec, Mojca, Prodajalka, Varnostnik, Kuharica

Ogromna hala, razdeljena na oddelke. Na prvem oddelku kopalniški izdelki, na drugem leseno pohištvo, na tretjem otroške igrače, na četrtem kup oblačil. V ozadju se ves čas vrti ista glasba, nekaj od Abbe. Vsake toliko časa se sliši pisk blagajne, ko skenira izdelek. Močan vonj po novem lesu in aluminiju.

Kekec in Mojca vstopita skozi ogromna steklena vrata na desni. Kekec je poln samozavesti, Mojca ga previdno in trdno drži pod roko.

Kekec (se popraska pod masko): Oj, Mojca, ku bi ti to videla, bi se prec' smejat začela. Ogromno je. Če bi zaplesala, bi se odmev najinih korakov slišal daleč daleč stran, ku doma. Čakej, bom zaukal. (sklene roke v krog in zajame sapo)

Mojca (plaho): Ne, Kekec, ne. Mati so rekli, da se morava mestno obnašati. So rekli, naj samo danes potrpiva. Predolgo sva hodila, noge me bolijo, ne maram domov praznih rok. Daj, potrpi in se obnašaj gosposko.

Počasi se sprehodita do kopalniškega oddelka, vsako stvar povonjata in pretipata.

Kekec: Oj, poglej ti to, koku smešna straniščna školjka. Glej, koku je gladka, bi me bilo strah, de'b dol zdrsnu.

Mojca: Kekec, po kaj sva sploh prišla, sem že pozabila, kaj so mati rekli.

Kekec: Rekli so, naj prineseva lep, gladek les pa šraufe. Oča ne zmore več toliko žagat in delat, pa moramo dokupiti, da

bomo lepo streho poštimali. Se počutim kar mau, koku že rečejo ... modernega. Modernega ja, ko bom ta lep gladek les domu prinesel.

Mojca: Kam pa morava?

Kekec: Neč ti ne skrbi, Mojca, imam jaz vse pod kontrolo (oslini prst in ga pomoli v zrak). Ja hudiča, a vidiš, ko veter ne popiha tod, po vetru jaz smer določim. Pa tudi te luči, te gosposke luči mi ne povedo, koliko je ura (zavzdihne).

Mojca (zaihti): Izgubljena sva!

Kekec: Neč skrbet Mojca, pojdiva dalje.

Prispeta do oddelka z oblačili, vsako stvar povonjata in pretipata.

Kekec: Oj, Mojca, ku bi ti to videla. Še ti bi to lepše sešila! Za njima se pojavi visok gospod v uniformi varnostnika. Neobrit, nepočesan, skoraj zaraščen.
Varnostnik (globoko): Kje ga imata?

Kekec in Mojca se obrneta, pogledata navzgor in stopita korak nazaj.

Tišina.

Kekec: K...k...kuga?

Varnostnik: Pokažite ga, drugače odidita.

Kekec: Kuga naj pokažem?

Varnostnik (naučeno): Potrdilo o rezervaciji za vstop v našo trgovino. Če rezervacije nimata, potem prosim, odidita. Naša trgovina jasno in striktno predpisuje, da mora vsaka stranka pred

vstopom pokazati potrdilo o rezervaciji, v nasprotnem primeru si lahko uradna pravna oseba tudi pridržuje pravico, da predpiše globo tistim, ki te pogoje kršijo.

Tišina.

Varnostnik (zadirčno): Ven mularija!

Mojca (ihteče Kekcu): Mati so nama dali nekakšen listek. Poglej v klobuk.

Kekec (pogumno sname klobuk in izvleče ven zmečkan A4 list): Kdo pravi, da nimam kaj pokazati. Poglejte ga, tu je!

Varnostnik (gleda nekaj časa v list): A je to zajebancija?

Tišina.

Varnostnik: To je na roke napisano.

Kekec: Ja, koku pa naj bo?

Varnostnik: Ajmo, ven.

Kekec: Nikamor ne greva, po šraufe pa les sva pr'šla!

Varnostnik: VEN! (stegne roke proti Kekcu, Kekec se izmakne)

Začne se lov. Najprej v krogu. Nato cikcak. Varnostnik okoren in neroden, Mojca se spotika, Kekec izgublja klobuk. Na oddelku s pohištvo se skrijeta za ogromno omaro. Zadihana si brišeta pot s čela.

Naenkrat stoji zraven njiju prodajalka. Majhna, debela, neurejena gospa.

Prodajalka (naučeno): Super izbira, res idealna, jaz vama priporočam, da vzameta in nič ne čakata.

Kekec in Mojca buljita vanjo.

Prodajalka: To povem samo vama, ker vidim, da sta resna kupca, za to omaro se ljudje kar grebejo, če tole ni zadnji kos, naj me strela.

Kekec (zadihano): Midva nočeva omare, midva ...

Prodajalka: Dvomi so odveč. Veste, koliko strank prihaja v dvomih, na koncu pa se izkaže, da naredijo najboljšo odločitev svojega življenja (se mu približa, da se skoraj dotikata z nosovi). Najboljša. Odločitev. Življenje.

Neprijetna tišina.

Prodajalka (se nasmehe in začne tipati omaro): Ta omara ima dimenzije 80/177/52 centimetrov. Imitiran hrast, klasična vrata, zato boste zanjo potrebovali več prostora kot za omaro z drsnimi vrati, in pa drog za obešanje oblačil.

Mojca (prišepne Kekcu): Kekec, pojdiva, prosim, počutim se tako utesnjeno. In paziva se varnostnika.

Počasi se oddaljujeta od prodajalke, ona jima sledi.

Prodajalka: Stil omare je univerzalen, nudi vam veliko prostora, vanjo lahko shranite praktično vse. Tudi vaš klobuk ali pa to (pogleda Mojco od pet do glave) ... nošo.

Kekec in Mojca pospešita korak.

Prodajalka pospeši korak.

Prodajalka: Naše stranke so izjemno zadovoljne z izdelki, reklamacij skoraj ni. Naša prioriteta so stranke in odnosi z njimi, naša naloga je, da poskrbimo, da nikoli ne podvomite v kakovost naših izdelkov.

Kekec in Mojca tečeta.

Prodajalka teče.

Začne se lov. Najprej v krogu. Nato cikcak. Prodajalka okorna in nerodna, Mojca se spotika, Kekec izgublja klobuk.

Prodajalka: Nudimo vam dostavo ali pa osebni prevzem, imamo tudi osebje, ki vam omaro sestavi na domu!

Skrijeta se na oddelku z igračami za ogromnega plišastega medveda. Zadihana si brišeta pot s čela.

Mojca: Joj, kako strašno! In vse je tako glasno! In ta preklemana maska! (jo sname) Kekec ... kapljice bi.

Kekec (previdno): Kakšne kapljice?

Mojca: Kapljice vode, Kekec! Tako sem utrujena, žejna in lačna in rada bi odšla domov. Rada bi slišala ptičje petje in zapela z njimi!
Kekec: Potrpi, potrpi, samo šraufe in les. Čakej, nekaj vidim!

V daljavi menza s kuhinjo, mizami, stoli.

Kekec: Nekakšna kuhinja je Mojca! Poglej, če imajo za jesti imajo za piti tudi!

Mojca (zaploska z rokami): Juhej!

Kekec: Bi kar zaukal od veselja! (razočarano) O, ne ...

Pred menzo stoji prodajalka in opreza za strankami. Na nasprotni strani stoji varnostnik in opreza za Kekcem in Mojco.

Kekec: Kaj pa č'mo sedaj, Mojca. Ujeta sva. (zamišljeno) Kot ptička v kletki.

Mojca (si žalostno mrma): Ptička, ki sladko žgoliš, vetr, ki v vejah šumiš ...

Kekec (tleskne s prsti): Mojca, primi me pod roko. Ne izpusti me. Nič se ne boj Mojca, solze so odveč. Spravil naju bom od tu, domu domu! (glasno zauka)

Varnostnik (se postavi v prežo): Kje je, slišim ga, vidim ga še ne. Bom ti že pokazal, mulc, ne moreš ti mene, Bedanca, za nos vleči. Z razlogom so mi zaupali to delo. Jaz sem bil izbran, jaz sem glavni, jaz sem ...

Kekec ponovno zauka.

Varnostnik: Aha, imam te, mulc! (se zažene za njim)

Kekec in Mojca tečeta v smeri do prodajalke.

Prodajalka (ju zagleda): Omara! Hrast! Prostorna! Življenje! Stranke!

Začne se lov. Najprej v krogu. Potem cikcak. Prodajalka in varnostnik okorna in nerodna, Mojca se spotika, Kekec izgublja klobuk. Nastane zmešnjava, vsak teče v svojo smer, dokler prodajalka in varnostnik ne trčita skupaj in obležita na tleh. Kekec in Mojca se ustavita v kuhinji.

Kekec (zadihano) : Vodo, pa hitro! (po kratkem razmisleku) Pa ene žgance še, za po peš.

Kuharica jima počasi izroči vrečko.

Kuharica (počasi, naveličano): To bo 6,70.

Kekec iz žepa vzame mošnjo polno kovancev, in jo vrže kuharici v dlan.

Kekec: Pa srečno! (dvigne klobuk in zdrvita skozi vrata)

Varnostnik in prodajalka se počasi dvigneta. Oba rdeča v obraz.

Varnostnik (nerodno): Joj, gospodična Pehta. Iskreno se opravičujem. Veste, sem opravljal svoje delo. Ste poškodovani? Ni sem mislil, veste ...

Prodajalka (si popravlja pričesko): Nikar se ne opravičujte. Bova popila kapljico kave, bova vse pozabila, mar ne? (mu pomežikne)

Varnostnik: Ohoho, gospodična Pehta ... (izgineta za ogromno omaro)

Medtem Kekec in Mojca zunaj trgovine. Mojca pije vodo, Kekec ima polna usta. Kekec se obrne proti vhodu stavbe in zaluča s pestjo.

Kekec: Čujete, bom jaz kar sam les šraufu in štimu! Ta, ta iii...k..k...aa...

Mojca (šepne): Ikea

Kekec: Ta Ikea in vsi vi, mi do klobuka ne sežete! Zapomnite si to: mile jere kisle cmere z nami vštric ne pojdejo! (glasno zauka)

Jošt Vodušek

Kekec v puberteti

1. PRIZOR

Gorska vasica, po vaški cesti se pelje avto in v njem sta Mojca in njen oče.

MOJCA: Pa zakaj ne morem ostati doma kot vsi ostali normalni ljudje?

OČE: Ker mora tvoja mama na službeno potovanje, to ti je verjetno že povedala.

MOJCA: Povedala že, ampak saj bi lahko bila sama doma. Konec koncev sem že polnoletna.

OČE: S tvojo mamo sva mnenja, da bi bilo dobro, če bi malo časa preživela tudi z mano.

MOJCA: Saj smo skupaj na vsake toliko časa.

OČE: Na vsake tri leta.

MOJCA: Ja no, a ni dovolj?

OČE: Kaj pa vem.

MOJCA: Če tukaj ni kaj za počet. Vse je isto, nič se ne dogaja. V Ljubljani ti sploh ne more biti dolgčas.

OČE: Boš videla kakšne super stvari so tukaj. Še domov ne boš hotela več.

MOJCA: Super stvari ... kaj, na primer?

OČE: Ja ... Lahko pomagaš sosedu hraniti kure. Pa Pepci lahko pomagaš ovce hraniti.

MOJCA: A ti zgledam kot kakšna kmetica, lepo te prosim.

OČE: Si boš že našla nekaj, kar te bo veselilo. Aja, če si žejna povej, tukaj je ena super gostila.

MOJCA: No, končno ena dobra ideja.

Gresta v gostilno. Do njiju pristopi Bedanec.

BEDANEC: Bogdaj Janez, kaj bo dobrega.

OČE: Uf, marsikaj Bedanec, marsikaj. Jaz bom pir, Mojca kaj boš pa ti?

MOJCA: Kapučino.

BEDANEC: Se bojim, da tega pa nimamo, mamó samo alkohol, pir, sok in kavo.

MOJCA: Aha, potem bom pa kavo z mlekom, (tiho, da je nihče ne sliši) kakšni kmetavzarji.

BEANEC: Rečeno, storjeno (odide).

OČE: Samo na stranišče stopim.

MOJCA: Ok (iz žepa vzame telefon in začne gledat slike na Instagramu).

BEDANEC: (se vrne s pivom in kavo) Ti pa nisi iz naših koncev?

MOJCA: Ne, kje pa. Jaz sem iz civilizacije.

BEDANEC: Kako prosim?

MOJCA: Iz Ljubljane.

BEDANEC: Zanimivo. Pa saj je tukaj tudi lepo, mar ne.

MOJCA: Ja no, nič posebnega ni za počet.

BEDANEC: Kaj da ne, če imaš čas lahko delaš kot natakárica pri men.

MOJCA: Ja pa kaj še, nisem jaz za te stvari.

BEDANEC: Kakor hočeš, ponudba je dobra.

PETRA: (pristopi) To je res, plača res ni mala.

MOJCA: Kdo pa si ti?

PETRA: Včasih sem delala kot natakaraica tukaj, zdaj pa imam toliko torbic od Gucci, da jih nimam kam spraviti.

MOJCA: A tako, ja potem pa bi lahko jaz tudi poskusila.

BEDANEC: Odlično, lahko začneš že danes, če želiš.

2. PRIZOR

Kekec in Rožle pred gostilno

KEKEC: Če bi bil John Deer, bi zdele imela že ves hrib posekan.

ROŽLE: Ti pa tvoj John Deer, Zetor je zlata vreden, samo hidravlika je treba porihtat.

KEKEC: To govoriš že en mesec, pa še zmeraj je isto sranje. Da ne boš pozabil na najino stavo, tako kot zadnjič.

ROŽLE: Ja ja, sej vem. Tisti ki prvi pogleda kelnarco plača run-do. Očitno Bedanec še ni dobil zamenjave za to debelo staro Berto.

KEKEC: Očitno res ne, škoda da Petre več ni.

Se usedeta za mizo, do njiju pride Mojca. Sploh je ne pogledata.

MOJCA: Dober dan, kaj lahko prinesem?

KEKEC: Dva pira.

MOJCA: Laško ali Union.

KEKEC: Pa sej sem reku dva pira.

MOJCA: Tako Laško kot Union je pivo. Konec koncev pa je vse skupaj pod isto firmo, tako razlike sploh ni.

ROŽLE: O sveta Magdalena pomagaj. Laško je pir, Union pa še

za jarek ni dober.

MOJCA: (vzdihne, cinično) Kakor pravite gospod. (se obrne in ob prvem koraku pade)

KEKEC: Pa so šle ploščice.

ROŽLE: Samo, tole ni bil enak zvok, ko pade Berta.

KEKEC: Sam res, a je shujšala?

ROŽLE: Optimist en, vsaj za 100 kil je razlike.

KEKEC: (pogleda Mojco) Jaz bi rekel, da za 150. Tole moreš videt.

ROŽLE: Ha ha, ti plačaš rundo.

KEKEC: Pa ti si ena runda v glavo, poglej tole, pa če ne boš zadovoljen, me lahka v sekance spremeniš.

ROŽLE: (pogleda) Noro. Ta je še boljša od Petre.

BEDANEC: (pridrvi) Kaj se je zgodilo.

MOJCA: Nič, nič. Samo padla sem (se pobere).

BEDANEC: Samo, da so ploščice cele.

MOJCA: (tiho) Goni se nekam s tvojimi ploščicami.

3. PRIZOR

Noč, pred Mojčino hišo. Rožle je na desni strani s kitaro, Kekec na levi s harmoniko. Prvi pride na prizorišče Rožle.

ROŽLE: Tukaj je, hiša moje bodoče ljubice. Presneto, nekdo je v grmovju. (se skriva za hlode)

KEKEC: (pride iz grmovja) Super, nikogar ni, sem se že ustrašil, da bom imel družbo (se začne pomikati proti sredini prizorišča s hrbtno naprej).

ROŽLE: Uf, še dobro, da nikogar ni. Bolje, da pohitim (se začne

pomikati proti sredini prizorišča s hrbtom naprej)

Kekec in Rožle trčita s hrbti en v drugega.

ROŽLE: Kekec!

KEKEC: Rožle!

ROŽLE: Kaj delaš tukaj?

KEKEC: Enako bi lahko vprašal tebe.

ROŽLE: Podoknico izvajam, pa ti?

KEKEC: Tudi jaz jo izvajam.

ROŽLE: Komu? Novi kelnarci?

KEKEC: Ja. A nebi smel.

ROŽLE: Jaz sem ji mislil zapeti podoknico.

KEKEC: Ja zakaj pa nisi povedal da imaš Mojco nagledano, bi ti povedal, da jo imam jaz tut.

ROŽLE: Ker me nisi vprašal, kako ji je ime.

KEKEC: Pustima zdaj to, raje povej, kaj bova zdaj storila.

ROŽLE: Ja kako pa naj bi jaz to vedel.

KEKEC: Kaj pa če oba zapojeva in zaigra, pa naj se sama odloči, koga bo hotela.

ROŽLE: Dobra ideja.

OBA: (pojeta in igrata) Tisto jutro sanjal sem o tebi, in čutil kot da ob meni, si greješ mlado telo ...

OČE: Pa kaj je to za en direndaj pred bajto!

KEKEC: O sranje, napačno okno si izbral.

ROŽLE: Jaz, oba sva ga izbrala.

OČE: Samo počakajte, da vas dobim, vam nalomim kosti ... (prihaja na prizorišče s puško)

KEKEC: Ni važno, kdo ga je izbral, beživa, ta človek ima puško (zbežita).

OČE: (ustreli s pušo v zrak) Da se mi nikdar več ne prikažete, prekleta banda pijanska.

KEKEC: (z Rožletom se zadihana ustavita) A ... je še ... za nama?

ROŽLE: Mislim ... da sva ... mu ... pobegnila.

KEKEC: Jaz se tega ... ne grem več. V soboto grem v disko ... da ne bom več ... mislil na Mojco.

ROŽLE: Jaz bom enako ... naredil.

4. PRIZOR

V disko je zabava. Velika gneča ljudi se nahaja pod odrom in za šankom, na plesišču plešejo pari. Na odru igra narodno-zabavni ansambel.

KEKEC: (zagleda Rožleta v množici) Rožle, Rožle! Tukaj sem.

ROŽLE: Serbus, komaj sem te videl.

KEKEC: Normalno, če pa so danes tukaj vsi. Pridi, bova nekaj spila.

ROŽLE: Tako se govori.

KEKEC: (se prerineta do šanka) Dva pira!

BERTA: Kaj si reku!

KEKEC: DVA PIRA!

BERTA: (natoči dva piva) Izvoli srček.

KEKEC: Ti boš meni srček, baba stara. Rožle, poglej, Mojca streže.

ROŽLE: Sranje, a nisva rekla da jo bova pozabila.

KEKEC: Ti jo kar pozabi, jaz jo bom pa danes dobil (Steče do odra in se pogovarja s pevcem ansambla. Nato skoči na oder in vzame mikrofon.) Bog daj ljudje, a se mamo dober!

VSI: Ja!

KEKEC: To je to. Naslednja pesem je za prav posebno osebo (Ansambel začne igrati in Kekec začne pet pesem Mojca od Ansambla Toneta Rusa. Mojca pograbi prvega plesalca in to je Rožle):

Mojca luštno je dekle,
take daleč ni.
Meni pa že rekla je,
da všeč sem ji.

BERTA: Srček, a boš tudi meni kakšno pesmico zapel?

KEKEC: (tiho) O sranje, če me zdaj zagrabi, me do konca življenja ne bo spustila. Fantje dejte zašpilite Debelo deklico, jaz grem na odmor (steče iz odra in se skrije v shrambi v omaro).

MOJCA: Joj, kako ti dobro plešeš.

ROŽLE: Ob taki lepi soplesalki to lih ni težko.

MOJCA: Kaj praviš, da bi midva še malo na samem zaplesala?

ROŽLE: Ja lahk ... (Mojca ga prime za roko in popelje v shrambo)

MOJCA: No plesalec, si tudi z rokami in usti tako spreten, kot z nogami?

ROŽLE: Ja, to bomo morali najprej probat (jo poljubi).

MOJCA: Mmm, ni slabo. Pa je to, vse kar znaš (si sleče majico in začne odpirati pas na Rožletovih hlačah).

ROŽLE: (ponovno jo poljubi) Seveda da ne, zabava se je še le začela (poljubi jo na vrat).

MOJCA: Mmm, grdo govori.

ROŽLE: Kaj?

MOJCA: Grdo govori, povej mi nekaj pokvarjenega.

KEKEC: Renault.

MOJCA IN ROŽLE: (se prestrašita) KAJ!

KEKEC: (pride iz omare) Renault, se kar radi kvarijo.

ROŽLE: Kaj počneš tukaj, a si normalen!?

KEKEC: Si pa res tečen, kot se ti dvigne. Dejta se obleč, da se ne bosta prehladila (odide za šank).

ROŽLE: Kakor koli, kje sva ostala.

MOJCA: Kar sam se objemaj, meni ni več do tega (se obleče in gre).

ROŽLE: (pride do Kekca) Res si dober prijatelj.

KEKEC: A bi ti kaj drugega naredu.

ROŽLE: Mogoče ne bi posegel vmes.

KEKEC: In pol bi stišan v omari poslušal, kako Mojca vzdihuje in kriči.

ROŽLE: No, to bi bilo res neprijetno. Ne bi pa zafrknil prijatelja.

KEKEC: Saj ga ne bi, poglej (s prstom pokaže kako se Mojca poljublja z visokim moškim, ki v rokah drži ključ od BMW-ja).

ROŽLE: Prasica, samo izkoristit me je hotela.

KEKEC: Tako je, in če bi vidva nadaljevala, bi ti imel opravka s tem velikanom.

ROŽLE: Še dobro, da si me rešil.

KEKEC: Pa to ti jaz pravim ves ta čas. Najboljše je, če pozabiva na to in pijeva naprej.

ROŽLE: Se strinjam.

KEKEC: Glej, tamle sta dve lepi dekleti, a greva probat.

ROŽLE: Zakaj pa ne.

KONEC

Miha Sever
Kekec-kek

Igra v petih podobah

Osebe: KEKEC, ROŽLE, KOSOBRIN, MOJCA, TINKA, Danec, Pehtran
(V koči izba, v izbi miza, pred izbo vrt na levi.)

Prva podoba

Na vrtu.

Danec: (zamišljen si ogleduje tla) To Be or not To Be Danec. Kaj meniš?

Pehtran: (rase)

Danec: (krevsa v krogu)

Pehtran: (še naprej rase)

Danec: (se zazre na drugo stran) Hu! Kaj se godí tam!

Druga podoba

V izbi za mizo. Izba bode prerezana, da občinstvo vidi vse okolnosti v nje notranjosti.

ROŽLE: Ampak Kosobrin, ali si pomislil, bi res kavo ali pivo?

KEKEC: Za ziher. (premor) To se ti samó zdi, no.

ROŽLE: Saj včeraj si tudi ti kar nekaj spil, kaj neda?

KEKEC: Da.

ROŽLE: Jaz ne vem, kako ti še funkcioniraš.

KEKEC: Prav čutil sem v želodcu zjutraj, kako čir ratuje. Sedaj bom pa eno breskev.

ROŽLE: Imamo breskev? KEKEC: Imamo breskev.

ROŽLE: Lepo, jaz jo bom tudi.

KEKEC: Pa si prepričan, da je to zdravo? Breskev.

KOSOBRIN: Ne toliko, ko pivo.

ROŽLE: Ali bi ti breskev, Kosobrin?

KOSOBRIN: Boš vzela zame breskev, Rožle?

KEKEC: S toplo vodo?

ROŽLE: Tako je. Jaz te ne maram.

KEKEC: Kje je bilo to? Zdaj bodo sočne in trde. (premor) Čigav je ta nož?

ROŽLE: M?

KEKEC: Čigav je ta nož?

ROŽLE: M? Mhm.

KEKEC: Saj je v redu. Sam še zliži in to je to. Daj no, spet ti bo šlo čez ...

ROŽLE: Ka?

KEKEC: (smeh) Dobro je, ugasni. Sedaj pa polži štedilnik, kjer si ga polil. Hm, hm, hm, ali bi še kdo toplo mleko?

KOSOBRIN: Hladno pa.

KEKEC: Pač ja, v kavo ti ga lahko zlijem.

KOSOBRIN: Da.

KEKEC: (počasi in grozeče) KROŽNIK, POLN MLEKA.

ROŽLE: Kaj res boš toplo mleko?

KEKEC: Da, pa kruh bom dal noter. Lepše se raztopi kot v hladnem. Si to vedel?

ROŽLE: M?

KEKEC: Si vedel, da se v toplu mleku lepše topi.

ROŽLE: Tega se zavedam.

KEKEC: No, kaj pa je potem težava?

KOSOBRIN: A si boš ti naredil kakav v skledo za solato? Ne.

KEKEC: Dobro.

KOSOBRIN: (zase) Ne obsojam neprištevnih.

KEKEC: Bo kdo kruh?

KOSOBRIN: Ne hvala.

KEKEC: Pašteto?

KOSOBRIN: Morebiti.

MOJCA: Ja, oboje.

KOSOBRIN: Potem, marmeljad.

KEKEC: Si prepričan, da bi jedel marmeljad?

KOSOBRIN: Sem prepričan.

KEKEC: No, jaz pa pravim: ne. Kaj pa ajvar?

ROŽLE: Odvisno. Kaj pa je še za zajtrk? Danes je kruh.

KEKEC: Lahko so tudi hrenovke, v resnici.

ROŽLE: Lahko jih v mleku sfaširamo.

ROŽLE: Izvoli kavo, Mojca.

MOJCA: Hvala, zelo prijazno. Imate cukr?

KEKEC: Tamle ga imaš v šalčki.

ROŽLE: Tisto je rakotvorno.

KEKEC: Pa je res, glej. Izvoli.

KOSOBRIN: Ne, ne, ne, ne bom, hvala.

KEKEC: Sladkor, tihi ubijalec.

ROŽLE: Kdo kupuje 2,8 ... pri nas je standard 3,5 mlečne masti.

KEKEC: Tako je, 2,8.

ROŽLE: Tako je, 2,8 – ali kdo hujša?

KOSOBRIN: Kompromis.

ROŽLE: Kava je pa zanimiva.

KOSOBRIN: Tako res, kot da ne bi bilo kave.

ROŽLE: Ni mogla dobro povreti, ker je bila na vrhu. Zvrhana!

KOSOBRIN: Logično.

MOJCA: Pa zapira se jo, če ne, se razdiši.

ROŽLE: M?

KOSOBRIN: Zapreti.

KEKEC: Zaprt!

KOSOBRIN: Ugasniti.

KEKEC: Zaprt in ugasniti.

MOJCA: Koliko sta jo pa dala noter?

ROŽLE: Tri žlice.

MOJCA: A ta male?

ROŽLE: Zvrhane.

MOJCA: A potem lahko še čaj skuhaš?

KEKEC: Rožle je mislil hrenovke. No, potem bom pa v tisti vodi, ki bo pač od hrenovk, še čaj notri skuhal, bo prej.

ROŽLE: Tako je. Iz tega potem rabiš ledene kocke narediti za goste iz sobe za hrenovke.

KOSOBRIN: To je pa resna dobrodošlica.

ROŽLE: He-he.

KOSOBRIN: Sem mislil, da bi rad naredil ledene kocke iz tiste vode. (pokaže) Tisti dizajn. Mleko.

KEKEC: Koliko hrenovk pa skuham, najbrž ne vseh, kajne? Deset polovic oziroma deset palčk. (drži par hrenovk v roki) Ker se dejansko ne moremo zmeniti, ali je to ena hrenovka ali je to.

ROŽLE: Ena hrenovka sta dve polovici hrenovke.

KOSOBRIN: A res? A ni to pri klobasah pa vsem?

ROŽLE: Da.

KEKEC: Tako je pri klobasah ... (počasi in grozeče) AMPAK ALI JE TUDI PRI HRENOVKAH? (sproščeno) To pa je debata, ki se pri nas doma odvija vrsto let. (kaže na krožnik) A to je moje? No v glavnem ja, to smo se morali pri angleščini naučiti, pri angleščini.

KEKEC: No, koliko jih skuham? Koliko palčk?

ROŽLE: Š ... triindvajset.

KOSOBRIN: Litrov.

KEKEC: Najbrž, a bo še kdo hrenovko – Mojca?

MOJCA: Lahko še eno.

KOSOBRIN: Lahko tudi jaz.

KEKEC: Kaj to pomeni, eno palčko ali

MOJCA: PALČKO!

KOSOBRIN: Eno palčko.

KEKEC: Ti?

KOSOBRIN: Eno palčko.

KEKEC: Eno palčko. Rožle, štiri palčke?

ROŽLE: Štiri palčke.

KEKEC: Dobro, torej štiri palčke ostanejo.

ROŽLE: Daj mi potem dve palčki. Tri! Ne, čakaj. Jaz sem zmeden. Aja, tri se ne bo lepo izšlo.

KEKEC: Ja če boš tri, se bo ravno za še enkrat lepo izšlo.

ROŽLE: Potem je to v redu.

KEKEC: Tri.

ROŽLE: Tri.

KEKEC: (odpre kuhinjsko pipo)

KEKEC: (intenzivno poveča vodni curek)

ROŽLE: Zakaj pa še kuhaš?

KEKEC: Zaradi tega, ker sem običajno je neka čudna snov.

ROŽLE: Tako je. Ti kar ne greš sem v vodo.

Tretja podoba

Intenzivni vodni curek jenja. Ozračje se korenito spremeni.

KEKEC: Naša mami ima brado. Vsega sem sposoben.

MOJCA: Ne vem.

ROŽLE: A ta čaj ima kdo za souvenir ali ga lahko odprem.

MOJCA: (zadržuje smeh) Lahko odpreš.

KEKEC: Pač a je že skuhan.

MOJCA: Ja, to je res. Samó ima črn okus.

KOSOBRIN: Aja, tak souvenir, jaz sem dejansko mislil, da misliš tako za okras.

KEKEC: Okej, to bi bilo pa slabo, če bi umazanost skuhal – če kakšen okrased skuhaš – ojoj. (potrka na mizo) A, mokra je.

ROŽLE: Tako je.

KOSOBRIN: To je ena najbolj slovanskih jedi na svetu.

MOJCA: Naj ti tekne.

KOSOBRIN: To je tako ljudsko.

KEKEC: Kaj je to?

ROŽLE: To je nož od tega ... ni.

MOJCA: Daj, prosim se potruđi, da bom našla.

KEKEC: (odpre pipo) Drugače ... dejansko zgledamo kot Kristus. Naša familija. Veš, koliko Rusov nas je tam spraševalo za navodila za pot. V Rusiji.

KOSOBRIN: (smeh z nosno votlino)

ROŽLE: (smeh s fonemom /m/)

MOJCA: Vidva še delujeta, kot da sta zmožna še kaj povedati (kakor da nek ornk terilec za poper vrti).

KEKEC: A hrenovke obrnemo? Rožle, kaj je s hrenovkami?

ROŽLE: Nič. Vpijejo v kropu.

KEKEC: Ampak štedilnik je prižgan.

ROŽLE: To je res.

MOJCA: Saj so že!

KEKEC: Voda mora vsaj zavreti, da bo vsaj 100 stopinj. Zdaj bakterije najbolj uživajo, ko je taka temperatura.

KOSOBRIN: (bruhne v smeh)

KEKEC: (prešerno) Če pa res! 60 stopinj je lajf za bakterije. (mikasti plastično vrečko) Če hočeš tako, kako naj rečem, hiperaktivne bakterije jesti, je sedaj ravno pravi čas.

KOSOBRIN: Veš, da moj brat že pol leta ne jé kruha? Kakšna enačba je to za življenje? Mislim, kako se ti izide, pol? Ne razumem.

ROŽLE: Kateri to?

KOSOBRIN: Srednji.

KEKEC: Zakaj ni nekaj pojedel.

KOSOBRIN: Si predstavljaš, da bi se to danes zgodilo? Jaz bi shiral (cin! – trči s kozarcem).

MOJCA: Tebi se še kaj pozna?

KOSOBRIN: Seveda, kronično se mi pozna. Zebe me in me bo očitno še do konca življenja. (pokaže na skledo) To je pa – to je pa tudi žalostno.

MOJCA: Nikoli nisem bila bolna. Sedaj sem celo zimo.

KEKEC: (ubrano se ubada z nožem) Rožle, preveri, kaj je s hrenovkami.

KOSOBRIN: Cel živčen za hrano, ki je ne boš jedel. (smrtna tišina)

ROŽLE: (robotsko zloguje) Vre, KEKEC. Ugasnil bom hrenovke,

KEKEC: (piiiiip štedilnika).

KEKEC: Tako je prav!

MOJCA: Zadovoljen dečko, Rožle!

ROŽLE: (nabije skodelice na mizo) Ali bo še kdo čaj, družba?

MOJCA: Povsem ne vem.

KEKEC: Da, prosim.

KOSOBRIN: Tudi prav.

ROŽLE: Daj mu v tisto skodelico za kavo, kajne? Bom menzo pomil. Kristus – ideje, ko jih ne bi hotel.

KEKEC: Pomil sem celo skledo od kumar, glej.

ROŽLE: Ti si to popil!

KEKEC: (sramežljiv nasmeh)

MOJCA: Rožle, glej! Daj mi jo!

ROŽLE: (mečka vrečico in vpije) 5 KROŽNIKOV, 5 ŽLIC, 5 VILIC,

5 KOZARCEV, 5 SKODELIC.

MOJCA: (razvneto) A bi mogoče vsaj goščo ven zliil?

KOSOBRIN: (ritmično) ... čaj zasadil? Zakaj pa ne?

MOJCA: Namesto človeka?

KEKEC: Temu se reče turški čaj!

KOSOBRIN: Temu se reče zero waste.

(ubrano nalivanje čaja)

KEKEC: Kuhinja je tvoja, a ni?

ROŽLE: Ne, ni moja. Moja je rampa.

KEKEC: To imam jaz pri zavarovalnici, ki je res dobra. Ena pot se dočaka – magičnega kremplja. Ha ha! (se zasmeji)

ROŽLE: Dajmo še eno rundo vode vreti.

KEKEC: Gremo od začetka malo nazaj, potem pa na polno.

Četrta podoba

ROŽLE: (svečano) Krvi dobrohotne ... (zлива tekočino s krožnikov v korito).

TINKA: (cvrči iz sosednje izbe)

ROŽLE: (Tinki) Ne rabiš, le pusti, da utripa na devetki. (sebi) Kako naj to zlijem, vendar?

MOJCA: Kar ti delaš, meni ni jasno, samó narêdi pač. Hrenovke poberi, ne zlivaj! Pa ne po krožnikih, ker bodo popokali!

ROŽLE in KEKEC: (drug čez drugega) Odvisno. Tega se zavedam. Vrsta krožnikov. Kaj pa če ...

ROŽLE: (privzdignjeno) Lahko počijo sami od sebe!

KOSOBRIN: (po premoru Mojci) ... življenje z matematikom? (zase) Tudi slovenista ni slabo imeti.

MOJCA: (histerično) Jaz imam raje normalne ljudi! To medicinci niso! Kaj mi preostane?

ROŽLE: Še del ročaja si vzameš za sabo.

MOJCA: Nerevidirano!

KEKEC: (poskočno) Ti del ročaja! Ti si del evročaja.

MOJCA: Sovražim kemika, tega sem že navajena.

ROŽLE: (z omiko) Aja, jaz imam dve, kajne?

KEKEC: Ti imaš tri?

ROŽLE: (osupel) Tri?

KEKEC: Da, hôtel si štiri, pa si se zadovoljil s tremi.

KOSOBIN: (sramežljivo) Kemika si že navajena?

MOJCA: Moja sestra ...

KEKEC: Jaz bi rekel biolog ...

MOJCA: Biolog! To je žalitev!

KOSOBIN: (zase) Ja virusi, virusi ...

KEKEC: (zvonko) Z rokó vzemi! (razsuje pribor po mizi, da slavnostno žvenkeče)

TINKA: (začne krožiti okoli mize)

MOJCA: (božjastno) On je biolog z doktoratom iz biotehnologije.

ROŽLE: Šibek karakter bo imel pri meni.

KEKEC: (lovi zrak) Ti-i prideš iz-iz vo-ode.

KOSOBIN: (se drži za trebuh) Danes so na meniju prstne blazinice.

KEKEC: (se krohota) Pač, vrelo vodo. (Se naenkrat zresni) To je drugače slabo, a ne.

KOSOBIN: Ti si res gumpec. Táko vrelo vodo na roke in nato se za ščit postaviš.

VSI: (se zamislijo)

KEKEC: (po daljšem premoru) To je moč volje, bi jaz rekel.

Peta podoba

Pehtran: (*brezprizivno rase*)

S3P

Zadrga

Na natečaj za najboljši strip, ki je potekal v znamenju 130-letnice iznajdbe zadrge, smo prejeli en prispevek.

Žirija:

Tjaša Šesek – bibliotekarka, MKL

Pia Nikolič – stripovska kritičarka in raziskovalka

Miha Hančič – avtor stripov in ilustrator

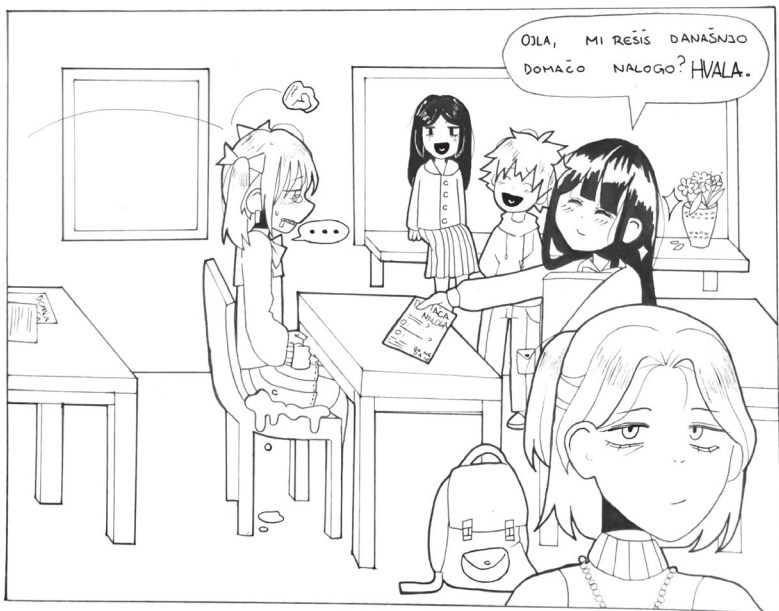
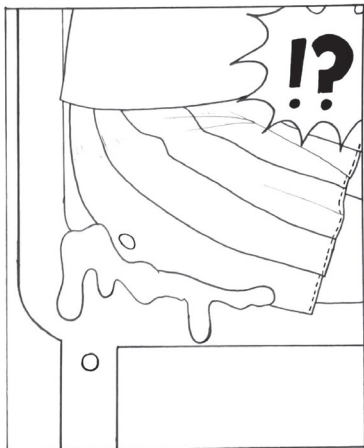
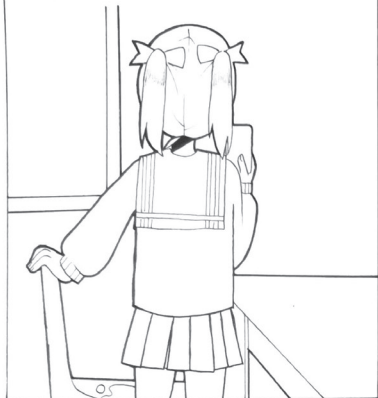
S3P 2021 – Zadrga

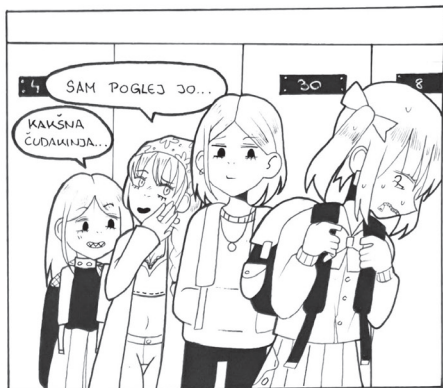
Nagrajenka:

Manuel Subotič: Zadrga

(mentorica Nataša Ujčič)

Prednostno je v strip umeščena slika in z njo striparka pravzaprav niza celotno zgodbo, besedni komentarji pa se pojavijo sporadično, le toliko in le tam, kjer je to nujno potrebno za razumevanje dogajanja. Vsebina je večno aktualna, nerazumevanje oz. težko vključevanje drugačnih v družbo. Ker je dogajanje postavljeno v vsem poznano šolsko okolje, se bralec zlahka poistoveti z glavnim likom. Vizualno se strip zelo približa obliki mange. Stripovsko delo z naslovom Zadrga je strokovna žirija nagradila.

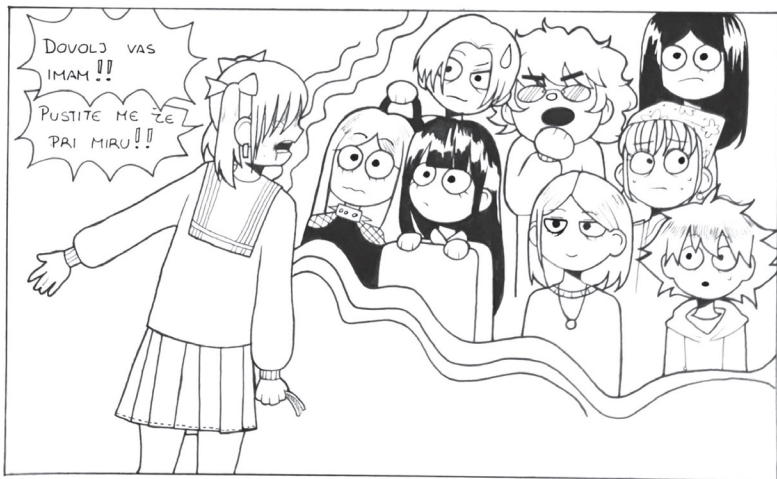

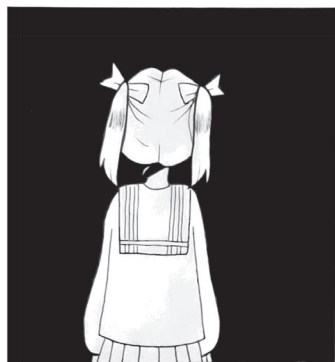

ZAKAJ MI TO DELAJO?!

ALI TOLIKO ODSTOPAM
OD NJIH...?

A JE NAPAČNO BITI
DRUGAČEN...?

PannaPlus

Pharma Hemp®

Mestna občina
Ljubljana

Mestna knjižnica Ljubljana
metaFORA, poHAIKUj,
preDRAMl se, S3P
Nagrajeni prispevki 2020/21

Izdala in založila: Mestna knjižnica Ljubljana
Zanjo: mag. Teja Zorko
Uredila: Rok Dežman, Ingrid Verdnik Pal
Oblikovala: Ingrid Verdnik Pal

Ljubljana 2021

Kersnikova 2, 1000 Ljubljana
www.mklj.si